

Prima instanță: judecătoria Dubăsari
judecător: B.Talpă
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: N.Budăi, I.Muruianu, V.Efros

Dosarul nr.2ra-1447/16

ÎNCHEIERE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Trapeznicov Serghei,

împotriva hotărîrii judecătorei Dubăsari din 24 martie 2015 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Kristev Simion către Trapeznicov Serghei privind încasarea datoriei și acțiunea reconvențională înaintată de Trapeznicov Serghei către Kristev Simion privind declararea nulității actului juridic,

c o n s t a t ă :

La data de 13 martie 2007, reclamantul Kristev Simion, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Trapeznicov Serghei, solicitînd încasarea datoriei în sumă de 38 674,15 dolari SUA.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 22 aprilie 2004 a încheiat un acord potrivit căruia i-a împrumutat ultimului suma de 19 600 dolari SUA pe un termen de două luni.

Susține reclamantul că, în caz de nerestituire a împrumutului, pîrîtul s-a obligat, începînd cu data de 01 iulie 2004, să-i achite lunar 3% din sumă, pe un termen de 6 luni.

Menționează că pîrîtul nu și-a onorat obligațiile de restituire a sumei împrumutate, și la data de 27 aprilie 2006, a fost încheiat un acord adițional prin care ultimul s-a obligat, în caz dacă nu v-a achita datoria pînă la data de 15 mai 2006, să-i achite 30 % anual pentru toată perioada de împrumut.

Relevă reclamantul că pînă la momentul depunerii în judecată a cererii respective, datoria nu a fost restituită, iar încercările de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, fapt ce l-a determinat să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Solicită reclamantul încasarea de la pîrît a datoriei în mărime de 19 600 dolari SUA, rata dobînzii în sumă de 3 528 dolari SUA, penalitatea în sumă de 15 546,15 dolari SUA, cît și compensarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 14 768 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 26 septembrie 2007, acțiunea a fost admisă integral în sensul invocat, fiind dispusă încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Kristev Simion datorita în mărime de 19 600 dolari SUA, dobînda de întîrziere în mărime de 3 528 dolari SUA, și penalitate în mărime de 15 546,15 dolari SUA, iar în total suma de 38 674,15 dolari SUA. Totodată, s-a încasat de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Kristev Simion cheltuielile de judecată în mărime de 14 768 lei.

Hotărîrea respectivă a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2008, fiind dispusă restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Pe parcursul rejudecării pricinii, la data de 07 iulie 2008, Trapeznicov Serghei a depus cerere reconvențională împotriva lui Kristev Simion, solicitînd declararea nulă a Acordului din 22 aprilie 2004.

În motivarea cererii respective reclamantul-pîrît a invocat că, la data de 22 aprilie 2004, cît și ulterior, nu a primit de la Kristev Simion, în calitate de împrumut, suma de 19 600 dolari SUA, deoarece posibilitățile sale financiare nu-i permiteau restituirea sumei respective într-un termen de două luni.

Mai indică faptul că în realitate, situația dată constituie o spălare de bani, conform contractului RV - 10 încheiat între ÎM „Moldgoldvin” Sotate cu Răspundere Limitată, conducător al căreia era Trapeznicov Serghei și Sotatea pe Acțiuni „Vinia-Traian” condusă de Kristev Simion, care pretindea obținerea unui profit în sumă de 30 000 dolari SUA în contractului menționat supra. Astfel, profitînd de relațiile de parteneriat și dorindu-și garanții privind achitarea profitului de 19 600 dolari SUA, Kristev Simion a insistat și a întocmit Acordul din 22 aprilie 2004, care ulterior, la data de 24 aprilie 2006, a fost modificat prin alt Acord.

Relevă Trapeznicov Serghei că de fapt nu a avut loc raportul de împrumut bănesc, deoarece nu a fost efectuată transmiterea mijloacelor financiare, fapt în legătură cu care solicită declararea nulității Acordului din 22 aprilie 2004 și respingerea cererii de chemare în judecată privind încasarea datoriei.

Prin hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 05 iunie 2009, cererea de chemare în judecată înaintată de Kristev Simion împotriva lui Trapeznicov Serghei a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Kristev Simion a datoriei de 19 600 dolari SUA, a dobînzii de întîrziere în sumă de 3 528 dolari SUA, a penalității de 15 546,15 dolari SUA, a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în sumă de 14 768 lei și plata pentru efectuarea expertizei de audit în sumă de 420 lei. Cererea reconvențională înaintată de Trapeznicov Serghei împotriva lui Kristev Simion a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2010, a fost admis apelul declarat de Trapeznicov Serghei, casată hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 05 iunie 2009, fiind emisă o nouă hotărîre prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de

chemare în judecată înaintată de Kristev Simion împotriva lui Trapeznicov Serghei, admisă cererea reconvențională depusă de Trapeznicov Serghei către Kristev Simion, cu declararea nulă a Acordului din 22 aprilie 2004 prin care Trapeznicov Serghei a împrumutat de la Kristev Simion suma de 19 600 dolari SUA.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 martie 2011, a fost admis recursul declarat de Kristev Simion, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2010 și hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 05 iunie 2009, cu restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Ulterior, prin hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 24 martie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de Kristev Simion împotriva lui Trapeznicov Serghei a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Kristev Simion a datoriei în mărime de 19 600 dolari SUA, dobînda de întîrziere în sumă de 3 902,64 dolari SUA și penalitatea în sumă de 3 528 dolari SUA, iar în total suma de 27 030,64 dolari SUA. Totodată, s-a dispus încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Kristev Simion cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 22 151 lei, cheltuieli pentru efectuarea auditului în sumă de 420 lei, cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 3 520 lei și cheltuieli pentru citarea publică – 585 lei, iar în total suma de 26 676 lei. În rest acțiunea a fost respinsă. Cererea reconvențională depusă de Trapeznicov Serghei împotriva lui Kristev Simion a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de Trapeznicov Serghei cu menținerea hotărîrii Judecătorei Dubăsari din 24 martie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 11 martie 2016, a declarat recurs Trapeznicov Serghei, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii de bază ca neîntemeiată, iar cererea reconvențională să fie admisă integral.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atît instanța de apel cît și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, au aplicat eronat normele de drept.

Menționează că, instanța a examinat în mod subiectiv și superficial litigiului dat, aplicînd și interpretînd în mod eronat legea, fapt inadmisibil. Astfel, deși instanțele judecătorești constată chipurile că între Trapeznicov Serghei și Kristev Simion, a fost încheiat un contract de împrumut, nu stabilește în mod incontestabil caracterul real și translativ al așa-numitului contract de împrumut, cît și însuși faptul primirii banilor în proprietate de către împrumut, interpretînd eronat norma prevăzută la art.867 Cod civil, potrivit căreia prin contract de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar acesta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de acelaș gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Astfel, consideră că în conținutul acestei norme, este prevăzut expres că contractul de împrumut este un contract real și translativ de proprietate.

A mai menționat recurentul că potrivit pct.5 al Acordului din 27 aprilie 2006, mijloacele bănești se transmit conform recipisei și Actului de predare-primire, semnat de ambele părți. Însă, la materialele cauzei nu este anexat Actul de predare-primire a mijloacelor financiare, în forma și modul prevăzut de părți.

Relevă recurentul că un alt temei pentru anularea hotărîrilor contestate îl constituie faptul că la baza așa-numitei transmițeri a sumei de 19 600 dolari SUA, a fost activitatea economică comună a părților de obținere a profitului și nu intenția de a împrumuta careva sume de bani.

Consideră recurentul că, Raportul de expertiză nr.1503 din 29 august 2014, nu poate sta la baza hotărîrii contestate și nu poate confirma relații de împrumut dintre Trapeznicov Serghei și Kristev Simion, deoarece potrivit răspunsului la întrebarea nr.4, expertul a concluzionat că urmărirea faptului de transmițere sau încasare a mijloacelor bănești, nu este posibil.

Susține recurentul că, atât Acordul din 22 aprilie 2004, cât și cel din 27 aprilie 2006, sunt acte juridice simulate, încheiate cu intenția de a ascunde raporturile unui alt act juridic – contractul nr.RV10SA din 30 iulie 2003, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Moldgoldvin” și Societate pe Acțiuni „Vinia-Traian”, cât și relațiile economice dintre aceste societăți comerciale, care au durat pe parcursul anilor 2003-2005. Astfel, actele invocate de către reclamant-intimat sunt fondate pe o clauză falsă, ascunderea relațiilor economice și nu poate produce efecte juridice prevăzute de Codul civil privind contractul de împrumut.

Cît privește temeiurile de nulitate a Acordului adițional din 27 aprilie 2006, recurentul invocă că acesta este o parte integrantă a Acordului din 22 aprilie 2004, care odată cu declararea nulă a acordului de bază, urmează a fi anulat pe aceleași motive și temeiuri, fiind doar o completare a actului juridic de bază, care nu poate produce efecte juridice în mod separat. Prin urmare, anularea actului juridic inițial, atrage anularea actului juridic succesiv, datorită legăturii lor reciproce și subsecvente.

În final invocă recurentul că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor temeiurilor și motivelor de nulitate a actelor juridice, lăsînd fără apreciere și examinare faptul aplicării sigiliului ștampilei pe acordul din 22 aprilie 2004, lipsa Actului de predare-primire a mijloacelor bănești, expunerea incompletă a raportului de expertiză, fapt inadmisibil. Or, lăsarea fără examinare și apreciere a tuturor motivelor invocate, nu este altceva decît lezarea drepturilor la un proces echitabil prevăzut de art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la data de 30 decembrie 2015 (f.d.177, Vol.III), fiind recepționată la 11 martie 2016, fapt confirmat prin copia plicului de expediere, anexat la materialele cauzei (f.d.196, vol.III), recursul se consideră declarat în termen.

La data de 25 mai 2016, în adresa intimatului Kristev Simion, a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Trapeznicov Serghei (f.d.207, Vol.III).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Trapeznicov Serghei nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Totodată, Colegiul reține și faptul că, în cererea de recurs, recurentul Trapeznicov Serghei, prin intermediul reprezentantului său, - avocatul Spoyală Vladimir, a invocat aceleași temeiuri ca și cererea de apel depusă împotriva hotărârii judecătorești Dubăsari din 24 martie 2015, făcând trimitere la art.art.195, 207, 216, 217, 221, 725, 726, 867 Cod civil al RM.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Trapeznicov Serghei ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de Trapeznicov Serghei se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu